

Varför 15 års debatt?

**BARBRO LENNÉER-AXEL-
BSON** har hedrat mig med en recension av min bok *Testiklarnas herravälde* (G-P 28/6). Det relativt långa referatet är i stort sett en riktig återgivning av huvudinnehållet i boken. Där finns emellertid några felaktigheter som jag vill rätta till i den händelse någon vill använda den som information om min bok.

Barbro L-A har gjort två av mig omskrivna kvinnoföreningar till en. Så här låter det: "En särskild kvinnofederation, med rötter i England, grundades i Sverige 1873 och blev Sveriges första och största kvinnoförening, som verkade för att kvinnan skulle bli jämställd med mannen vad gällde rösträtt, utbildning och äganderätt. Dessa feminister angrep samtidigt männen för deras sexuella missbruk av kvinnor."

Så här var det: Den s k *Federationen* bildades 1878 och blev snart Sveriges största kvinnoförening. *Föreningen för gift kvinnas äganderätt* bildades 1873 och var Sveriges första feministiska organisation. I båda föreningarna var både män och kvinnor medlemmar, och män satt i ledningen för båda. En del av äganderättsföreningens medlemmar — både män och kvinnor — lierade sig med Federationen i kampen för främst avskaffandet av de lagar som reglerade prostitutionen, men också för en förändring av männens sexuella beteende.

"Åren mellan 1890 och 1910 blev en viktig vändpunkt i Sverige vad gäller sexualmoral" skriver Barbro L-A. Detta påstående är i och för sig riktigt, men det blir ändå missvisande när läsarna inget får veta om den stora vikt jag fäster vid 1880-talet som startpunkten för den moderna sexualsynen. Var och en som känner till något om

ättitalet har en aning om det stora sexualmoraliska krig som då pågick i de nordiska länderna.

□ Varför så många skilsmässor?

Det är inte sant att jag "ingen-ting" har skrivit om "alla skilsmässor" som initierats av kvinnor under de senaste tjugo åren. På sid. 15 i *Testiklarnas herravälde* står det: "De flesta initiativ till skilsmässor tas dock av kvinnor."

Detta faktum måste dock inte tolkas som enbart ett bevis på kvinnofrigörelse utan kan och bör också ses som ett kriterium på kvinnors missnöje med äktenskap och samboende. Kvinnor skiljer sig, antar jag, för att de vill frigöra sig från något som inte är bra.

Den viktigaste felaktigheten i den aktuella recensionen förmedlas dock genom Barbro L-A:s åsikt om vilka teser jag "med hjälp av ihålig forskning . . . försökt bevisa".

Jag har varken velat eller försökt skildra, eller faktiskt skildrat den sexuella frigörelsen, bara gjort antydningar om den. Min utgångspunkt, att den sexuella revolutionen stannade på vägen, anser jag hållbart bevisad många gånger om.

Varför uppkom kvinnorörelsen i början av 1970-talet om allt var frid och fröjd på alla områden? Varför den nästan femton år långa debatten om pornografi, prostitution, våldtäkt, klitorisdektomi, kvinnomisshandel, incest, klitoris- och vaginalorgasm om den sexuella jämlikheten var uppnådd?

Är 98% nöjda?

Att det nu kommit en bok som visar på en "positiv kvinnlig sexualitet" kan ju vara ett resultat av nämnda debatt och i så fall är det ju jättebra. Men för det första kom

inte den boken förrän min bok var så gott som färdigskriven (1985) och för det andra så tycker jag inte att den säger allt vi kan önska. Exempelvis att Hagstads undersökning visar att 98% av kvinnorna tycker att "sexualiteten är viktig — men det beror på med vem" säger väl inte att 98% av alla kvinnor är nöjda med sina samlag, tycker att samlag är det bästa av allt eller att utbytet av samlag är så stort att det uppväger riskerna för venerisk smitta och underlivs-sjukdomar. Det sistnämnda är nämligen allt jag påstått i den vägen "utan att underbygga med fakta", för någon sådan undersökning finns mig veterligt inte.

För det tredje är mitt huvudsyfte att ge en historisk förklaring (jag är historiker och inte sexolog eller "sexforskare") till varför det gick som det gick med den sexuella revolutionen, vilken innefattar både kvinnans rätt till arbete, utbildning, politiskt inflytande och rätten att bestämma över sin egen kropp etc.

Jag har givit en med fakta väl underbyggd sådan förklaring. Jag har, förutom att jag inne i texten angivit vilka källor jag bygger på, en litteraturlista med över tvåhundra titlar. Mitt forskningsobjekt är vad ideologerna, dvs sexologer och sexualpolitiker, läkare, författare m fl sagt om hur män och kvinnor skall bete sig i sexuella ting, men även hur arbetsmarknaden, hushåll och barnomsorg skall ordnas.

Den frågan som Barbro L-A m fl gör så stor affär av har jag endast tangerat — i bokens epilög — och då i samband med aidsfrågan. Det är mycket beklagligt om läsarna får intrycket att det är huvudfrågan.

Hjördis Levin